

Philosophy: Conversations Between Men and Women Philosophers / K. Warren. – Lanham, Md.: Rowman & Littlefield Publishers, 2009. – P. xi-26.

б) Tyson S. From the Exclusion of Women to the Transformation of Philosophy: Reclamation and its Possibilities / S. Tyson // *Metaphilosophy*. – 2004. – Vol. 45. – P. 1-19.

Формування прототрадиціоналістичного дискурсу

Ярослав Спічек

Національний університет «Києво-Могилянська академія» (Київ)

Ідея про виокремлення прототрадиціоналістичного дискурсу безпосередньо пов'язана з філософією Рене Генона та започаткованим їм інтелектуальним рухом традиціоналізму (або, як його ще називають, інтегрального традиціоналізму). У цьому ключі прототрадиціоналістами можна назвати певне коло мислителів, чії ідеї мають велику дотичність до філософських поглядів традиціоналістів, однак які сформувалися дещо раніше й незалежно від впливів Рене Генона, однак водночас самі впливали погляди представників традиціоналізму.

Формування ж прототрадиціоналістичного дискурсу можна пов'язати з певними світоглядними збуреннями в середині інтелектуального поля *philosophia perennis* [Вышинский 2017, с. 10]. Зміни в цьому полі досить тісно пов'язані зі змінами, що відбуваються в середовищі західної езотерики. Антуан Февр у своїй моделі визначає межі західного езотеризму епохою Просвітництва, оскільки з приходом модерності та наукового розвитку відбувається своєрідне «розчаклування світу» західного езотеризму [Ханеграаф 2016, с. 11–15]. Таким чином, беручи даний концепт на озброєння ми можемо сказати, що світоглядні збурення в згаданому нами інтелектуальному полі пов'язані з намаганням заново «зачаклувати світ», що власне проявляється в розвитку численних окультних течій та релігійних блуканнях із поверненням до «єретичних» гностичних вчень.

У своєму розгляді ми б хотіли виокремити три окремі «орієнтації», що формують прототрадиціоналістичний дискурс та середовище в інтелектуальному полі, яке призвело до їхнього формування. Перша «орієнтація» виникає у Франції на підґрунті потужного розвитку різних напрямів окультизму. Починаючи з містичних шукань Луї-Клода де Сен-Мартена, продовжуючи формуванням потужної окультної школи Еліфаса Леві та завершуючи появою теософії в Парижі та Папюсовським розколом, що призвів до стану напруженого протистояння в окультному середовищі теософії Блаватської та мартизму Анкосса. На основі цього середовища виникає наша перша «орієнтація» – «Орієнтація Схід», до якої входить таємничий Матжіої, граф Альбер де Пувурвіль, який мав досить значний вплив на Рене Генона й водночас направив майбутнього засновника традиціоналізму «східним шляхом».

Другу «орієнтацію» ми відшукаємо в Німеччині кінця XIX століття та першої половини XX у середовищі численних груп фелькіше, серед яких були як родновіри та аріософи, так і протестанти нового толку з гностичними нахилами [Кондратьев 2009]. Так, на основі аріософських концепцій початкової релігії формується наша друга «орієнтація» – «Орієнтація Північ», до якої належить перший керівник Аненербе Герман Вірт.

Наостанок ми зануримося в специфічне інтелектуальне середовище Російської імперії XIX і XX століття, де розвиток окультизму переплітається з поширенням релігійно-містичної філософії всеєдності та поширенням особливих християнських сект хлістів. Дещо пізніше це середовище трансформує літературний світ даючи нам специфічну модерністську течію символістів. Тут ми і спиняємося на нашій останній «орієнтації» – «Орієнтація Захід», до якої належить знаменитий письменник Срібного віку Дмитро Мережковський.

Отже, троє вищезгаданих персонажів: Матжіої, Герман Вірт та Дмитро Мережковський утворюють своєрідний ментальний прототрадиціоналістичний дискурс, де точкою їхнього інтелектуального пересікання можна вважати постать іншого традиціоналіста – Юліуса Еволи.

Література:

1) Вышинский С. Онтологические дискурсы philosophia perennis. К проблеме соотношения / С. Вышинский // Традиція і традиціоналізм. Альманах (2016–2017). – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2017. – С. 5-18.

2) Гудрик-Кларк Н. Оккультные корни нацизма. Тайные арийские культы и их влияние на нацистскую идеологию / Н. Гудрик-Кларк. – СПб.: Евразия, 1993. – 244 с.

3) Кондратьев А. Религиозно-философские идеи движения фёлькиш: дис. кандидата философских наук: 09.00.13 / Андрей Викторович Кондратьев. – М., 2009. – 192 с.

4) Мероз Л. Рене Генон. Премудрость посвящения / Л. Мероз; [пер. с франц. Н. Н. Зубков]. – М.: Энигма, 2013. – 240 с.

5) Михайлов О. Пленник культуры (О Д. С. Мережковском и его романах) / О. Н. Михайлов // Мережковский Д. Собрание сочинений в четырех томах. – М.: Правда, 1990. – Т. 1. – С. 3-22.

6) Сэдджвик М. Наперекор современному миру: Традиционализм и тайная интеллектуальная история XX века / М. Сэдджвик; [пер. с англ. М. Маршак и А. Лазарев]. – М.: Новое литературное обозрение, 2014. – 536 с.

7) Ханеграф В. Западный эзотеризм. Путеводитель для запутавшихся / В. Ханеграф; [пер. с англ. Е. Зори]. – М.: Центр книги Рудомино, 2016. – 256 с.

Гегелівська модель історії філософії: можливість національних мотивів

Данійл Тидинян

Національний університет «Києво-Могилянська академія» (Київ)

1. Нині, у ХХІ столітті відбуваються процеси переосмислення минулого, наприклад, з'являється велика кількість публікацій, статей, де головною проблемою є саме поняття філософії, відбуваються спроби переінтерпретації цього. Так само виникають питання щодо історії філософії, у який спосіб її слід вивчати, класифікувати, викладати. Існують два головні підходи до викла-